

הסברים לפרק חשיבה מילולית 2

מילים וביטויים

1. התשובה הנכונה היא : (4).
פירוש המילה "נבכי" הוא : מעמקי.
2. התשובה הנכונה היא : (4).
פירוש המילה "סנטה" הוא : הקניטה, אמרה דברים כדי להרגיז.
3. התשובה הנכונה היא : (2).
הפירוש המילולי של הביטוי "הסרת לוט" הוא "הסרת הכיסוי. הביטוי משמש כדי לתאר הצגה של דבר מה חדש, בדרך כלל בטקס. למשל : טקס הסרת הלוט מעל פסלו של דיזנגוף.
4. התשובה הנכונה היא : (3).
המילה "אימת" בביטוי "כל אימת" היא מהמשפחה של מילים אחרות המציינות זמן : מתי, אימת.

אנלוגיות

5. התשובה הנכונה היא : (1).
היחס בין המילים : "שופט מחליט לגבי מישהו אם הוא זכאי או לא".
תשובה (1) : האם שומר סף מחליט לגבי מישהו אם הוא נכנס או לא? כן.
תשובה (2) : האם דוור מחליט לגבי מישהו אם הוא נמען או לא? לא.
(הדוור מביא את הדואר אל הנמען)
תשובה (3) : האם סדרן מחליט לגבי מישהו אם הוא צופה או לא? לא.
(סדרן אחראי על הושבת הצופים באולם, ועל שמירת הסדר)
תשובה (4) : האם רועה צאן מחליט לגבי מישהו אם הוא מוביל או לא? לא.
(רועה צאן מוביל בעצמו את הצאן)

6. התשובה הנכונה היא: (1).

- היחס בין המילים: "דבר מכונף פירושו דבר בעל כנפיים"
 תשובה (1): האם דבר מרופד פירושו דבר בעל ריפוד? כן.
 תשובה (2): האם דבר משומש פירושו דבר בעל שימוש? לא.
 (דבר משומש פירושו דבר שנעשה בו שימוש בעבר)
 תשובה (3): האם דבר מנוסר פירושו דבר בעל מסור? לא.
 (דבר מנוסר הוא דבר התבצעה עליו פעולה בעזרת המסור)
 תשובה (4): האם דבר מחוטא פירושו דבר בעל חיטוי? לא.
 (דבר מחוטא הוא דבר שבוצעה עליו פעולה של חיטוי)

7. התשובה הנכונה היא: (3).

- "התאונן" פירושו התלונן. "טרוניה" היא תלונה.
 היחס בין המילים: "התאונן פירושו הציג טרוניה בפני מישהו".
 (בבדיקת התשובות נשמור על הסדר – נתחיל מהמילה השמאלית):
 תשובה (1): האם השיב פירושו הציג קושיה בפני מישהו? לא.
 (השיב פירושו ענה על קושיה שהציג מישהו אחר)
 תשובה (2): האם מיאן פירושו הציג הסכמה בפני מישהו? לא.
 (מיאן פירושו סירב. מי שסירב עשה ההיפך מהסכמה)
 תשובה (3): האם תירץ פירושו הציג אמתלה בפני מישהו? כן.
 (אמתלה היא תירוץ)
 תשובה (4): האם כפר פירושו הציג האשמה בפני מישהו? לא.
 (כפר בהאשמה פירושו שלל את אמיתותה, טען שהיא לא נכונה)

8. התשובה הנכונה היא: (2).

- פלצות היא פחד, אימה.
 היחס בין המילים: "דבר מזעזע הוא דבר שמעורר באחרים פלצות".
 תשובה (1): האם אדם מיוחס הוא דבר שמעורר באחרים ייחוס? לא.
 (אדם מיוחס הוא אדם בעל ייחוס, שמוצאו ממעמד חברתי גבוה. אפשרות אחרת: אמירה שמיוחסת לאדם מסוים היא אמירה שמישהו ייחס אותה לאדם זה)
 תשובה (2): האם דבר מגוחך הוא דבר שמעורר באחרים גיחוך? כן.
 תשובה (3): האם דבר מטופח הוא דבר שמעורר באחרים טיפוח? לא.
 (דבר מטופח הוא דבר שעבר בעצמו טיפוח)
 תשובה (4): האם אדם מאופק הוא אדם שמעורר באחרים איפוק? לא.
 (אדם מאופק הוא אדם שמפגין איפוק, שמתנהג באיפוק)

9. התשובה הנכונה היא : (4).
- להוכיח מישהו פירושו לנזוף בו.
 היחס בין המילים : "מי שהוכיח אדם מסוים, הפך אדם זה לנזוף".
 (בבדיקת התשובות נשמור על הסדר – נתחיל מהמילה השמאלית):
- תשובה (1) : האם מי ששיער דבר מסוים, הפך דבר זה לבטוח? לא.
 (שיער פירושו העלה השערה, שהיא קביעה שאינה בטוחה, אינה וודאית)
- תשובה (2) : האם מי שניחר דבר מסוים, הפך דבר זה ליבש? לא.
 (ניחר פירושו נהיה יבש בעצמו)
- תשובה (3) : האם מי שפירש דבר מסוים, הפך דבר זה לסתום? לא.
 (דבר סתום הוא דבר חסר פירוש. אם מישהו פירש דבר מה, הרי שדבר זה כבר אינו סתום)
- תשובה (4) : האם מי שניתץ דבר מסוים, הפך דבר זה לשבור? כן.
10. התשובה הנכונה היא : (1).
- הביטוי "טומן ראשו בחול" פירושו : מתעלם מסכנה.
 היחס בין המילים : "טומן ראשו בחול פירושו מתעלם מדבר מסוכן".
 (בבדיקת התשובות נשמור על הסדר – נתחיל מהמילה השמאלית):
- תשובה (1) : האם מתנכר פירושו מתעלם מדבר מוכר? כן.
 (להתנכר למישהו פירושו להתנהג אליו כאילו הוא אדם זר)
- תשובה (2) : האם מתייקר פירושו מתעלם מדבר יקר? לא.
 (מתייקר פירושו הופך בעצמו ליקר)
- תשובה (3) : האם משתיק פירושו מתעלם מדבר רועש? לא.
 (משתיק משהו פירושו הופך אותו ל-לא רועש)
- תשובה (4) : האם מלבה פירושו מתעלם מדבר בוער? לא.
 (מלבה משהו פירושו הופך אותו לבוער בעוצמה רבה יותר)

החלפת אותיות

- 11. התשובה הנכונה היא : (3).
השלשה המתאימה היא ב.ד.ל.
- 12. התשובה הנכונה היא : (4).
השלשה המתאימה היא א.ח.ר.
- 13. התשובה הנכונה היא : (3).
השלשה המתאימה היא ק.ל.ח.
השלשה א.ב.ד מתאימה רק לתשובות (2) ו-(3).
- 14. התשובה הנכונה היא : (2).
השלשה המתאימה היא ה.ד.ר.
להקדיר פירושו להכין טקסט ספרותי להוצאה מחדש בבית הדפוס.
להדיר במצוות פירושו להקפיד מאוד על ביצוען (מוכר יותר הביטוי "למהדריין")

השלמת משפטים

- 15. התשובה הנכונה היא : (2).
רוב מבקרי השירה בארץ מעריכים יתר על המידה את המשורר אור. עמדה הפוכה הביעה המבקרת נחמה טנא (כלומר, **טנא אינה מעריכה את אור**), המייחסת לשירתו ערך מועט מהערך שמייחסים לה מבקרים אלו, ואף מחזקת את דבריה בביקורת הנוקבת שספג מעבר לים (כלומר, **טנא סוברת שאין ערך רב לשירה של אור ומחזקת זאת בביקורת שקיבל בארצות אחרות**).
- 16. התשובה הנכונה היא : (2).
אף שאלפסי אינו נמנה בדרך כלל עם חברי הכנסת שיוצאים להגן על האינטרסים של השכבות החלשות (כלומר, **למרות שאלפסי לא עוזר בדרך כלל לשכבות החלשות**), הוא דיבר בגנות רפורמת המס שבמסגרתה יוגדל נטל המס המוטל על שכבות אלו (כלומר, **הוא יצא נגד הגדלת המס על השכבות החלשות**), וטען כי אין לגזור על מעוטי היכולת גזרה שלא יוכלו לעמוד בה (כלומר, **הוא טען כי אסור להגדיל את המס על השכבות החלשות, משום שהן לא יוכלו לעמוד בזה**).

17. התשובה הנכונה היא : (1).

שלא כמו בעבר, בימינו תנאי להצלחה בקריירה רפואית הוא התמקדות בתחום מסוים, משום שעיסוק בכל אחד מתחומי ההתמחות הרפואיים מצריך שליטה בפרטים רבים (כלומר, בניגוד לעבר, רופא כיום צריך להתמקד בתחום רפואי מסוים בגלל הצורך לשלוט בפרטים רבים). לפיכך, רופא בימינו עשוי להיחשב עליוי גם אם הוא מגיע להישגים בתחום צר בלבד, ואילו בעבר היה עליו להתמצא במגוון תחומים כדי לזכות להכרה דומה (כלומר, כיום, מספיקים הישגים בתחום אחד כדי לזכות בהכרה ופעם היה צריך הישגים במספר תחומים).

18. התשובה הנכונה היא : (2).

(הערה : שימו לב למילה "שלא" לפני הרווח הרביעי).
בישיבת ההנהלה טען דרור כי מהימנותם של מבחני האישיות שמועמדים עוברים בתהליך הקבלה לעבודה אינה מוטלת בספק (כלומר, ניתן לסמוך על מבחני האישיות). טענתו זו לא נפלה על אוזניים ערלות (כלומר, הנוכחים קיבלו את טענתו), ומנהלי החברה החליטו שלא להקל ראש בתוצאות מבחני האישיות של המבקשים להתקבל לעבודה בה (כלומר, המנהלים החליטו להתייחס ברצינות למבחני האישיות).

19. התשובה הנכונה היא : (4).

מעטים הם הסופרים שסגנון כתיבתם אהוב עליי פחות מסגנונו של גולומב (כלומר, אני לא אוהב את סגנונו של גולומב). לכן, ודאי לא תתפלאו לשמוע שלא העליתי כלל על דעתי לרכוש את ספרו האחרון (כלומר, לא שקלתי לקנות את ספרו של גולומב, וזה לא מפתיע, כי אני לא אוהב את סגנונו).

היגיון

20. התשובה הנכונה היא : (1).

המשפט המקורי היה :
"הודעתי לרונית שלא אגיע אליה אם יובל יהיה אצלה".
המילה הרביעית היא "אגיע".

21. התשובה הנכונה היא : (3).

אמנון קרא על שיעור גבוה של מרכיבי משקפיים בקרב הצמחונים שנבדקו. הוא הסיק כי הצמחונות היא הגורם לבעיות הראייה בקרב הקבוצה הנבדקת. על-פי תשובה (3), עולה הסברה, כי ראייתם של הצמחונים שהשתתפו בניסוי לא נפגעה עקב צמחונותם, אלא בשל היותם רקדנים. קיומו של הסבר חלופי לבעיית הראייה של הצמחונים מחליש את ההסבר של אמנון.

22. התשובה הנכונה היא : (4).

ידוע שיש מפלצות שרובצות מתחת למיטתה של נעמה. לפיכך, אם נוסף לכך את המידע שבתשובה (4), לפיו מפלצות (= כל המפלצות) אינן רובצות על שטיחים, נסיק כי גם המפלצות מתחת למיטתה של נעמה אינן רובצות על שטיחים. מכאן, שמתחת למיטתה של נעמה חייב להיות אזור שאינו מכוסה בשטיח, ובאזור זה רובצות המפלצות.

23. התשובה הנכונה היא : (4).

אלון, בן וגונן הם בעליהם של שלושה בתים המסודרים בשורה. שתיים מתוך שלושה הטענות הבאות הן נכונות, ואילו הנותרת שגויה.

- הבית הימני לא שייך לבן.
- הבית האמצעי שייך לאלון.
- הבית השמאלי לא שייך לבן.

	בן	
--	----	--

עלינו לקבוע איזו מבין המצבים שבתשובות אינו אפשרי, ולכן ננסה להוכיח, לגבי כל מצב שמתואר, שהוא דווקא כן אפשרי, כדי לפסול את התשובה.

תשובה (1) : הבית האמצעי שייך לבן. אם זהו המצב, הרי שהטענה הראשונה והאחרונה נכונות, ואילו הטענה השנייה שגויה. המצב בהחלט אפשרי, והתשובה נפסלת.

אלון	בן	גונן
------	----	------

תשובה (2) : הבית השמאלי שייך לגונן. אם זהו המצב, אפשר לתאר כאן סדר דומה לתשובה הקודמת : גונן בבית השמאלי, בן בבית האמצעי, ואלון בבית הימני. הטענה הראשונה והטענה האחרונה נכונות, ואילו הטענה השנייה שגויה. המצב בהחלט אפשרי, והתשובה נפסלת.

אלון	בן	גונן
------	----	------

תשובה (3) : הבית הימני שייך לאלון. זהו המצב המתואר בתשובה (2). המצב בהחלט אפשרי, ותשובה זו נפסלת.

	גונן	
--	------	--

תשובה (4) : הבית האמצעי שייך לגונן. אם זהו המצב, הרי שהטענה האמצעית שגויה. בנוסף, אם בן בבית השמאלי, הרי שהטענה האחרונה שגויה גם היא. אם בן בבית הימני, אזי הטענה הראשונה שגויה גם היא. מכאן, שכאשר גונן בבית האמצעי תמיד יהיו שתי טענות שגויות, דבר שאסור על-פי הנתונים. זוהי התשובה הנכונה.

24. התשובה הנכונה היא : (4).

ארבע חברות הוזמנו לחתונה. מכיוון שלא נתון לנו עוגן להתחיל ממנו (מי אכן הגיעה לחתונה), ננסה לבדוק מצבים אפשריים שבהם לפחות שתיים מהבנות הגיעו, ולפסול תשובות שאינן הכרחיות.

נתחיל מקרן, משום שהיא התנתה את בואה שלה בבואה של מיכל. כך, אם נניח שקרן הגיעה, אנו חייבים להסיק שגם מיכל הגיעה. אם מיכל הגיעה, הכרחי שלפחות עוד שתי בנות הגיעו, כלומר, בנוסף לקרן, חייבת להגיע גם דגנית או נירה, או שתיהן. אבל, לפי הנתון הראשון, לא ייתכן שדגנית ונירה הגיעו שתיהן. מכאן, שרק אחת מהן הגיעה בנוסף למיכל ולקרן. לסיכום: ייתכן שהגיעו שלוש הבנות: **קרן, מיכל ודגנית**, וייתכן שהגיעו שלוש הבנות: **קרן מיכל ונירה**. רק תשובה (4) מתאימה לשני המצבים. כל שלוש התשובות האחרות אינן הכרחיות, נפסלות.

25. התשובה הנכונה היא : (4).

מן השאלה אנו מסיקים כי עלינו לאסוף מידע על תושבי פפואה, וליתר דיוק: מי אינו קיים בקרב תושבי פפואה.

על-פי הנתון השני, כל תושבי פפואה מזוקנים, חוץ מאחד, (שאינו מזוקן) והוא דובר בולגרית. על-פי הרוורס של הנתון הראשון, מי שדובר בולגרית אינו גיינג'י, ומכאן, שהיחיד שאינו מזוקן בפפואה, הוא דובר בולגרית ואינו גיינג'י.

שימו לב, שאיננו יודעים לגבי התושבים המזוקנים, האם הם גיינג'ים וגם לא אם הם דוברי בולגרית.

כעת נבדוק תשובות:

תשובה (1): ייתכן שקיים מזוקן שאינו דובר בולגרית. מן הנתונים אין לדעת האם המזוקנים בפפואה דוברי בולגרית או לא.

תשובה (2): אנו יודעים **בוודאות שקיים** בפפואה דובר בולגרית שאינו מזוקן.

תשובה (3): ייתכן שקיים מזוקן שאינו גיינג'י. מן הנתונים אין לדעת האם המזוקנים בפפואה הם גיינג'ים או לא.

תשובה (4): לא ייתכן שקיים בפפואה גיינג'י שאינו מזוקן. מן הנתונים ידוע שיש רק אדם אחד שאינו מזוקן, והוא דווקא **לא** גיינג'י. זו התשובה הנכונה.

הבנת הנקרא

26. התשובה הנכונה היא : (4).

בשורה 8 נכתב: "אפלטון טען שהנפש הרציונלית שולטת למעשה על פעילותן של הנפש הרגשית והדחפית. **לכן** הוא ראה במוח את האיבר המאפשר לאדם לפעול לקראת מטרה, תוך כדי ויסות של רגשות ודחפים ובקרה עליהם. "אם כן, הסיבה לכך שהמוח מאפשר לאדם לפעול לקראת מטרה, היא שהוא מצליח לשלוט על שתי הנפשות האחרות.

27. התשובה הנכונה היא : (1).

בשורה 12 נכתב: "הסיבה לכך הייתה שאת פעולתו של הלב ניתן היה לחוש בקלות...". המילה לכך מתייחסת לדבר שנאמר במשפט קודם לכן: אריסטו "גרס כי הנפש שוכנת בלב דווקא, וחשב שתפקידו של המוח מתמצה בהזרמת נוזלים אל הלב...". מכאן, שהמילה לכך מתייחסת לטענתו של אריסטו, כי הנפש שוכנת בלב דווקא.

28. התשובה הנכונה היא : (1).

אנו נשאלים (בפורמט של השלמת משפט) על מה הסכים גאלן עם אריסטו, ובאיזה עניין חלק גאלן על אריסטו, בנוגע לתפקיד המוח ומיקום הנפש. בשורה 11 נאמר שאריסטו חשב ש"תפקידו של המוח מתמצה בהזרמת נוזלים אל הלב כדי למנוע ממנו להתחמם יתר על המידה". בשורה 16 נאמר שגאלן מסכים שהמוח מעביר נוזלים אל הלב (ואף לכל שאר חלקי הגוף), אך בשונה מאריסטו הוא סבור שהמוח הוא יותר ממתקן קירור, ולמעשה תפקיד הנוזלים הוא לשלוט על האיברים השונים בגוף. לסיכום, גאלן הסכים עם אריסטו על כך שקיים מעבר של נוזלים מן המוח אל הלב, אך היה סבור כי תפקידם שונה מן התפקיד שאריסטו ייחס להם.

29. התשובה הנכונה היא : (1).

אנו נשאלים מה תרומתם של ממשיכי דרכו של גאלן לידע שיש לנו היום. נחפש את תרומתם במידע שהם גילו, ושנתפס כנכון גם היום. לפי הפסקה האחרונה, ממשיכיו של גאלן טעו, כנראה, כמעט בכל טענותיהם מלבד אחת, שמקובלת גם היום: אזורים שונים במוח אחראים על תפקודים שונים. זוהי תרומתם לידע שיש בידינו היום.

30. התשובה הנכונה היא : (2).

נושא הקטע נרמז כבר בשורה 2: "לא בכל התקופות ייחסו בני האדם למוח תפקיד חשוב". המשך הקטע סוקר את העובדה שהמצרים לא ייחסו כמעט שום חשיבות למוח; לאחר מכן, מסופר על היוונים – אפלטון, אריסטו וגאלן, וסברותיהם לגבי מיקום מערכת הנפש של האדם, ותפקידו של המוח במערכת זו. בפסקה האחרונה נכתב על הבנת התפקוד של המוח בימינו. נושא הקטע, אם כן, הוא התמורות שחלו בתפיסת התפקוד של המוח לאורך ההיסטוריה.

